

ו' טבת ה'תש"פ 3.1.20

מגזין מס' 559

ערב שבת פרשת ויגש

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החיים כסנ"א

להאיר את ה'חוץ'

ענין חג החנוכה - כפעולה נמשכת כל ימות השנה

התמסרות האדם לענין הדלקת האור, ובעיקר (ובדווקא) בזמנים בהם הוא עצמו מצוי במצבים חשוכים, לא רק שמגרשת היא את החושך אלא גם הופכת את החושך עצמו לאור. כי רק מסירות נפשו של אדם – אתם קרויים אדם (יהודי לשון מודה) – בכוחה להמשיך התגלות ה'עצם' (שלמעלה מאור ומחושך) הנמצא בכל.

וב'ישראלית': המציאות כולה מתמתקת ואף זורחת ממש אצל מי שפועל (תוך ביטולם המוחלט של רצונותיו הפרטיים) לטובת ובשירות אמיתת ה'נכון'.

ולדוגמה, כשאני משכנע ומרגיל את עצמי לחשוב ולדבר אודות הטוב והמועיל, ובהתאמה גם עושה בפועל מעשים המשרתים (ובמילא מנכיחים בחיי היום יום) את ה'נכון' של למשל אמיתת הזוגיות, אזי מתפוגגים הצללים ומתגלה כי ה'נכון' הוא המהות הפנימית של המציאות כולה, על כל הפרטים שבה, ועד לפרט היותר קטן. כלומר, מתברר כי מלכתחילה אין כלל (ומעולם לא היה) שום מנגד ל'נכון', ואדרבה הכל מסייע...

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 22:00 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממש, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ה' טבת – חג הספרים

גניבת הספרים

בקיץ תשמ"ה נתגלה כי מספריית אדמו"ר הריי"צ (הרבי הקודם, רבי יוסף יצחק שניאורסון) נעלמו ספרים יקרי ערך. ספריה זו כוללת כתבי יד עתיקים וספרים נדירים בכל מקצועות התורה, אוצר עצום של פרשנות והגות בנגלה ובנסתר, ספרי קבלה ופירושים מופלאים של גדולי ישראל על ספרי התנ"ך.

כל הנסיונות לאתר את האחראי להיעלמות הספרים לא צלחו, עד אשר נפתרה התעלומה באמצעות מצלמה נסתרת שהותקנה במקום. התברר כי נכדו של הרבי הקודם נוהג להיכנס בהיחבא מדי פעם בפעם לספריה ולצאת ממנה בחשאי כשבחיקו ספרים שנטל משם. הוא טען כי זכותו הלגיטימית לנהוג בספריה כרצונו באשר מדובר

ברכוש הפרטי, ירושתו מסבו אדמו"ר הריי"צ. ואילו לחתנו, הוא האדמו"ר מליובאוויטש נשיא דורנו, וכן לכלל החסידים, הוסיף ואמר, אין כל שייכות אליה.

כמו כן, טען, כי מכיון שלא ניתנת הרשות לציבור הרחב לבקר בספריה בחופשיות, הרי שבפועל אין הספרים וכתבי היד שבה משמשים להפצת המעיינות. ויתירה מזו, הגדיל הוא לטעון בחוצפה, אגודת חסידי חב"ד כלל אינה גוף פעיל.

המשפט

אגודת חסידי חב"ד נאלצה לפנות לבית המשפט, ובשל ריבוי המסמכים שהוגשו בפני השופט נתארכה חקירת הענין תקופה ממושכת. בין היתר, כאשר נחקרה הרבנית חיה מושקא, רעייתו של הרבי מליובאוויטש, קבעה היא בעדותה: **"הרבי, וגם הספרים שייכים לחסידים"**. דבריה שהרשימו מאד את השופטים תרמו ביותר להכרעת הדין.

ביום ה' טבת תשמ"ז פורסם סוף סוף פסק הדין. השופט קיבל את טענתה העיקרית של אגודת חסידי חב"ד אשר כל חייו של הרבי הריי"צ היו מוקדשים לכלל. בפסק הדין נקבע כי הספרייה אינה רכוש פרטי כי אם רכוש אגודת חסידי חב"ד העולמית. בהתאם לכך חוייב הנאשם בהחזרת הספרים.

שמחת הנצחון

בשורת הנצחון התפשטה במהירות והשמחה גאתה בכל ריכוזי חב"ד שבכל רחבי תבל. יום הכרעת הדין הפך ל'יום טוב' עבור החסידים שיצאו בהמוניהם לרחובות, וריקודיהם נמשכו כל היום. עיקר השמחה התמקדה ב'בית חיינו' – המרכז העולמי של חב"ד (בית מס' 770) שברחוב איסטרן פארקווי שבברוקלין ניו יורק – ואלפים נתקבצו במקום לחגוג את הניצחון הגדול.

בשיאה של השמחה התפלל הרבי תפילת מנחה בניגון של יום טוב בבית הכנסת הגדול, ולאחריה פתח בשיחה מיוחדת.

בין היתר אמר: "... כמו בעת מאסרו וגאולתו של רבנו הזקן, הרי בעל השמחה והגאולה למד מכל האירועים הוראות בעבודת ה'. אחת ממסקנותיו היתה כי עתה יש להוסיף ביתר שאת בהפצת המעיינות חוצה. ואם כך, ברורה גם לגבינו ההוראה האלוקית הנצחית הטמונה באירוע הנוכחי. דוקא לנוכח הטיעונים וההאשמות כאילו אין 'אגודת חסידי חב"ד' גוף חי ופעיל, הרי שמטיעונים אלה מוכרחים ללמוד עתה כי יש להגביר עוד יותר את הפצת תורת רבנו ולימודה ביחיד וברבים מתוך התלהבות עצומה ושמחה הפורצת כל גדר...". גם בימים הבאים נמשכה השמחה, ובמשך שבעה ימים זכינו לשמוע מפי הרבי בכל יום שיחה מיוחדת. ימים אלה נזכרים בדברי ימי חב"ד כ"שבעת ימי המשתה" לרגל ה"דין נצח" (הנצחון בידנו).

יום ה' בטבת, "דין נצח", נקבע ליום חג ומועד של נצחון האור על החושך.

את יום חגם של הספרים, מציינים מידי שנה בשנה בהתועדויות של שמחה, בקניית ספרים חדשים, ובעיקר – בלימוד בספרים הישנים והחדשים.

הרב איר כלב – ספר התניא בזוו...
 שיתוף עם הרב איר כלב בפייסבוק...
 תוכן מפורסם

The screenshot shows the website www.tanyaor.com. At the top, there is a navigation bar with links like 'בית', 'אודות', 'תורה', 'התחדשות', 'תשובה', 'השקפה', 'אודותינו', 'אודותינו', 'אודותינו', 'אודותינו', 'אודותינו', 'אודותינו'. The main content area features a large video player with the title 'הרב איר כלב - ספר התניא בזוו...' and a grid of smaller video thumbnails below it. The thumbnails are arranged in three rows and three columns, each with a title and a small image. On the right side of the page, there is a calendar for the month of Tishrei 2013, a section for 'אודותנו כיום', and a list of 'פוסטים אחרונים'.

התחדשנו!
 בוטאו לבקר
 באתר המשודרג
 www.tanyaor.com

צום עשרה בטבת

עשרה בטבת נקבע ע"י חז"ל ליום צום ותענית. מיום זה החלה השתלשלות המאורעות שהביאו בסופו של דבר לחורבן בית המקדש. ביום זה הטיל נבוכדנצר מלך בבל מצור על ירושלים וצר עליה כשנתיים וחצי, עד אשר בי"ז בתמוז הובקעה העיר ובט' באב נחרב בית המקדש הראשון.

יום רצון לה'

כתב הרמב"ם: "יש ימים שכל ישראל מתענים בהם מפני הצרות שאירעו בהן, כדי לעורר הלבבות לפתוח דרכי התשובה. ויהיה זה זיכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות. שבזיכרון דברים אלו נשוב להיטיב, שנאמר: "והתוודו את עוונם ואת עוון אבותם".

כוונת הצום היא להביא גם את הגוף לידי הרגשת צער הגלות, על ידי "מיעוט חלבו ודמו" בגשמיות. על כן, כל איש ואשה בריאים, מעל גיל מצוות, צמים בימים אלו מעלות השחר ועד לצאת הכוכבים. אלא שבכך אין די. עיקר משמעות הצום, בפנימיות, הינה רוחנית – ביום הצום על האדם לעסוק בתיקון הסיבה והגורם לענין החורבן והגלות. פנימיות הצום הינה למעשה 'תענית רצון' שענינה התאפקות האדם מלמש רצונותיו הפרטיים לטובת עשיית תשובה וחשבון נפש.

התשובה, התענית והתפילות, תכליתן זירוז ביאת משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה, כהבטחת הקב"ה: "צום הרביעי (י"ז בתמוז, החודש הרביעי מניסן) וצום החמישי (ט' באב) וצום השביעי (ג' בתשרי, צום גדליה) וצום העשירי (י' בטבת) יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, והאמת והשלום אהבו".

המסר הפנימי

ענינו הפנימי של צום עשרה בטבת הוא התבוננות האדם אשר אין להקל ראש ב'מלך בבל' – הוא מסך הבלבול, העדר המיקוד, היורד ואופף מפעם לפעם את תודעתנו. יש לדעת כי שאננות וחוסר מעש אל מול

מצור זה שמטיל היצר על האדם, סופה, פריצת חומותיה של 'נקודת ירושלים' (ירושלים בארמית ירושלים, היא נקודת היראה השלימה השוכנת בתוככי כל אחד ואחת מישראל). יש לזכור תמיד כי אין לאבד זמן! דוקא בעתות מבוכה ומשבר דרושה הזריזות למקד עצמנו, ולו במטרות 'קטנות' חיוביות בסביבתנו המיידית. המכיר בסכנות ה'תרדמת הרוחנית' מתעורר לגונן על עצמו מפני הדרדרות בלתי נמנעת.

להלן מעט מדיני ומנהגי עשרה בטבת:

מי שלא ישן, מותר לו לאכול עד שיעלה עמוד השחר. השוכב לישון ובדעתו להשכים לאכול או לשתות, יתנה בפירוש לפני השינה שיוכל לאכול או לשתות. ואם רגיל לשתות בקומו, אין צריך להתנות לשתיה.

קטנים שיש בהם דעת להתאבל על ירושלים, מאכילים אותם מאכלים פשוטים, ולא יאכלו מעדנים. ילדים לפני גיל מצוות פטורים לגמרי, ואין לחנכם לצום אפילו "לשעות" (אך יש להימנע מלתת להם ממתקים וכדומה). חולה, אף שאין בו סכנה, פטור מהתענית. וכן זקן תשוש-כוח שמצטער הרבה בתעניתו. וכן יולדת (או מי שעברה הפלה), עד שלושים יום מלידתה. מעוברת (שעברו שלושה חודשים מהריונה, או לפני כן אם היא סובלת מחולשה, מהקאות או ממיחושים), וכן מינקת (עד עשרים וארבעה חודשים מהלידה, ורבים מקילים בכך גם אם פסקה מלהניק), פטורות מהצום.

כל אלה רשאים לאכול כשירצו, ואינם צריכים להמתין עד שיסבלו מן הצום או לאכול מעט מעט. עליהם לאכול בצנעה כפי צורכם, אך לא יתענגו במעדנים.

הסיפור השבועי

סעודה יקרה

בנו את ביתו בקרבת בית המדרש. החסידים נהגו להתכנס במוצאי שבת ולסעוד בצוותא את סעודת מלווה מלכה, מתוך אחוות רעים.

פעם אחת, במהלך הסעודה, פצחו החסידים בשירה. מרגע לרגע נסחפו בזמר, וקולותיהם התחזקו והלכו, עד שבקעו מן החלונות ונשמעו בכל הסביבה.

זו היתה שעת לילה שקטה. ברחובות הסמוכים לא נראה איש. דממה שררה באזור. התושבים נמו את שנתם, ואילו בתוך בית המדרש שמחה סוחפת ושירה רמה, שהתעצמה והלכה מרגע לרגע.

ופתאום, בבת אחת, השתררה דממה. "הרבי בא!", נשמע קול מבוהל. כל הפיות השתתקו והשירה נדמה כבאבחת גרזן. המקום שעד לפני רגע המה וגעש התעטף בדומייה, ורק שקט מביך שלט בכול. החסידים קלטו כי הפריזו כל כך בשירה, עד שלא נתנו את דעתם כלל לאפשרות שהיא עלולה לטרוד את מנוחתו של הצדיק.

הצדיק כבר היה מבוגר. בקושי ובכבדות שירך את רגליו לעבר בית המדרש. קול הלמות נעליו על רצפת העץ דהדו ובישר לחסידים על בואו. הם מיהרו להימלט מהמקום מבעד לדלת הצדדית, לבל יתפוס אותם הצדיק בקלקלתם.

כאשר פתח הצדיק את דלת בית המדרש ופסע פנימה גילה כי המקום ריק מאדם. החסידים כבר נסו על נפשם בבהלה. הביט הרבי כה וכה, וכשראה שאין בבית המדרש איש מלבדו – סב על עקביו ושב לביתו.

אך נכנס בפתח הבית – הוסיף וסיפר האדמו"ר מאלכסנדר לאורחו – ופתאום נתגלה אליו דוד מלך ישראל בכבודו ובעצמו, שסעודת מלווה מלכה מכונה 'סעודת דוד מלכא משיחא'. במבע חמור סבר השמיע

זו היתה שבת מיוחדת בעיר אלכסנדר שבפולין. אווירה מרוממת שרתה בהיכלו של האדמו"ר רבי יחיאל. אורח נדיר פקד את מעונו, הלוא הוא רבי חיים אלעזר וקס, רבה של העיר קאליש ומחבר הספר 'נפש חיה'.

השהייה בצוותא של שני הגדולים האלה היתה בבחינת "כינוסם של צדיקים נאה להם ונאה לעולם". החסידים הסתופפו בצילם של השניים ולא החמיצו הגה שיצא מפיהם. הם היטו אוזן לשיגם ושיחם, התבוננו בהליכותיהם בקודש וביקשו לאמץ את דרכיהם בעבודת ה'.

במוצאי השבת המתין האדמו"ר מאלכסנדר לבואו של אורחו לסעודת מלווה מלכה. האורח בושש לבוא, והאדמו"ר הורה להתחיל בסעודה, בתקווה שבהמשכה יצטרף הרב מקאליש.

בתוך כך הודיעו לרב מקאליש כי האדמו"ר ממתין לו, והוא מיהר ובא. "חיכיתי לכם", התנצל האדמו"ר, "ורק כשראיתי שהזמן עובר ואינכם באים, הוריתי להתחיל בסעודה".

"לא העליתי על דעתי שאתם מחכים לי", התנצל בחזרה הרב מקאליש. "קשה עליי האכילה במוצאי השבת ואינני נוהג לסעוד סעודה זו".

"במחילת כבודו", נענה המארח בחיוך על שפתיו, "יטה לבו לדבריי. הלוא ערכה של סעודת מלווה מלכה מפורש בגמרא במסכת שבת (דף קיט): 'לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת'. ולצד זאת רצוני לספר לכם סיפור שממחיש את חשיבותה של סעודה זו".

והצדיק פתח וסיפר:

זה היה בעיירה מז'בוז', בימים שרבי אברהם יהושע השיל מאפטה שימש הרב ואב בית הדין המקומי. חסידיו

מאפטה את ידו, לאות כי רצונו לשאת דברים. הס הושלך בקהל. החסידים עשו אוזנם כאפרכסת כדי להיטיב לשמוע את דבריו.

"דעו נא", פתח ואמר, "כי דוד מלך ישראל התגלה אליי זה עתה". המיית השתאות עלתה מן הקהל. הרבי המשיך: "דוד המלך אמר לי שכל הפמליא של מעלה שמחה עמכם בשמחת המלווה מלכה, ועל כן הוריתי מייד להמשיך בה בכל העוצמה". בסיימו את דבריו, הניף את ידו, ושירה אדירה פרצה מגרונות החסידים.

סיים האדמו"ר מאלכסנדר את סיפורו באוזני אורחו, הרב מקאליש, ואמר: "מן הסיפור הזה ניתן להיווכח עד כמה גדול ערכה של סעודת מלווה מלכה, ובטוחני שאתם תאמצו את המנהג היקר והקדוש הזה בכל מוצאי שבת קודש".

(על-פי 'מעשה הגדולים החדש')

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

דוד המלך דברי תוכחה אל הצדיק, על שביטל ושיבש את שמחתו בבית המדרש. "בגללך הסתלקו החסידים והסעודה הופסקה", אמר לו. הוא הוסיף ואמר, שהדבר מסב לו עוגמת נפש רבה, ונעלם.

עתה הבין הצדיק את פשר קולות השירה שהגיעו לאוזניו ואת נסיבות דעיכתה והתרוקנות בית המדרש מאדם. הוא מיהר לקרוא לשמשו, והבהיל אותו לצאת ולזמן בחזרה את החסידים אל בית המדרש, כדי להמשיך את הסעודה שנקטעה באיבה.

לא חלף זמן רב והחסידים מיהרו לשוב אל בית המדרש וקול השירה שב להדהד בין כתליו. הפעם גברה השירה פי כמה וכמה, שכן הצדיק מאפטה בעצמו התייצב בראש שולחן הסעודה של מלווה מלכה וניצח על הזמר.

לאחר שירה וריקודים שנמשכו זמן רב הרים הצדיק

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויגש

הוא מדגיש, כי אם האלוקים, כדי להחיותם ברעב.

יוסף דוחק באחיו ומזרזם לעלות ארצה אל אביהם יעקב כדי לבשר לו את הבשורה הגדולה. הוא מבקשם להודיעו כי הרעב ימשך עוד חמש שנים, אשר על כן יירד נא הוא עם כל בני ביתו מצרימה אל בנו יוסף, והוא, המשנה למלך, מתחייב לדאוג לכל מחסורם.

בסערת רגשות מחבק יוסף את בנימין ומנשקו ואת כל אחיו. אט אט, לנוכח כנותו, נרגעים האחים ורוחם שבה אליהם.

השמועה עושה לה כנפיים ברחבי הממלכה ומגיעה עד כסא המלך. פרעה מרוצה מכך שהמשנה האהוב עליו מצא את משפחתו הענפה. ועל כן, גם הוא, פרעה, תומך בירידת יעקב ומשפחתו מצרימה, ומבטיח כי ימלא את כל צרכיהם, ואף יקצה עבורם חבל ארץ פורה להתיישבותם.

נרגשים, כשבאמתחותיהם מזון ומתנות לרוב, עולים האחים בלב שמח לארץ כנען אל אביהם הזקן השרוי באבלו על בנו האבוד וממאן לקבל תנחומים. כשמוע יעקב את הבשורה אשר בנו יוסף חי, פג לבו בקרבו והוא מסרב להאמין באמתת הבשורה. רק לאחר שבניו מציגים בפניו סימנים שמסר להם יוסף, מתעורר הוא לחיים – ”ותחי רוח יעקב אביהם”.

יעקב, הכוסף לראות לפני מותו את בנו האהוב מתארגן

יהודה מעמיד עצמו מול יוסף

כיון שיוסף מתח את עצבי אחיו עד לנקודת קצה גבול היכולת, נחלץ יהודה (שערב באופן אישי באוזני אביו לשלום בנימין הצעיר) להעמיד עצמו מול המשנה למלך, מבלי הבט מה תהייה תוצאות הדבר. הוא ניגש ליוסף בתקיפות רבה שאינה מותירה שום ספקות באשר לנחישותו. בנימין הורד מצריימה, הוא מסביר, למורת רוח אביהם יעקב ששכל בן אחד. והוא, יהודה, אשר ערב אישית בפני אביו כי יחזיר את בנימין בריא ושלם לביתו, היאך יוכל עתה לחזור בלעדיו לארץ כנען? בסיום דבריו מציע יהודה כי יהיה הוא לעבד תחת בנימין אחיו.

יוסף מגלה זהותו

יוסף אינו יכול עוד להסתיר את רגשותיו הגואים בקרבו. הוא חש את מצוקת אחיו ומחליט להתגלות בפניהם. לאחר 22 שנות ניתוק ממשפחתו שב עתה יוסף בן ה-39 ומתחבר עם אחיו. הוא פוקד על כל הנוכחים לצאת מן החדר, ובהיותם לבד הוא מתוודע אל אחיו. הוא מרכך את ההלם הראשוני שאחז בהם ומפיג בדיבור רך את חששם מפני נקמתו. ולאחר שהוא מוכיח להם כי האיש העומד לפניו אינו אלא יוסף אחיהם, מוסיף הוא להרגיעם אשר כל השתלשלות האירועים מרגע מכירתו ועד עתה, הכל מכוון ביד ההשגחה העליונה. לא הם שלחוהו למצרים,

מיד לירידה למצרים.

יעקב יורד מצריימה

יעקב יוצא לדרך בשמחה רבה אלא שחשש כבד מקנן בלבו שמא אין רצויה ירידתו למצרים עם כל משפחתו. על כן, בחנייתם בדרך בבאר שבע, הוא מעלה קרבנות לה'. והנה נגלה אליו הקב"ה. האלוקים מחזק את החלטתו לרדת מצרימה ומבטיחו כי יהיה עמו במצרים, ועוד יתירה מזו, דוקא שם תתרחב המשפחה ותהיה לעם גדול, ולכשתגיע השעה, יוציאם ממצרים וישיבם אל ארץ אבותיהם.

משפחת יעקב היורדת מצריימה (מלבד הכלות שהצטרפו אליהם) מונה שבעים נפש, והתורה מונה אותם בשמותיהם.

בעוד הם מתנהלים לאיטם בדרכם מצריימה, שולח יעקב את יהודה לפניהם להקים בארץ גלותם תשתית תורנית – בית מדרש שיהווה מרכז רוחני לפסיקה הלכתית ולחינוך הילדים.

כאשר מתבשר יוסף כי אביו ובניו עושים את דרכם אליו, מזדרז הוא בעצמו לרתום את הסוסים למרכבת השרד המלכותית ויוצא לקראתם לקבל את פניהם. ההתרגשות במפגש עצומה. וכששוככת מעט השמחה, מסביר יוסף לאחיו כי מוטב שיאמרו לפרעה כי מתפרנסים הם מרעיית צאן. כך יוכלו לקבל חבל ארץ משלהם, את ארץ גושן המשופעת במרעה.

פגישת יעקב עם פרעה

בהגיע המשפחה המאוחדת מצריימה, מציג יוסף אחדים מאחיו בפני פרעה. בתוך שיחתם עם המלך הם מספרים כי הם רועי צאן לפרנסתם, ואכן לשמע הדברים מחליט

פרעה ליישבם בארץ גושן.

יוסף מציג את אביו בפני המלך ופרעה מתעניין לגילו המופלג של יעקב. יעקב משיבו כי הוא בן 130 וכי שנותיו היו מלאות צער וקשיים. לבסוף מברך יעקב את פרעה ונפרד ממנו.

בתוקף תפקידו כמשנה למלך מיישב יוסף את משפחתו המורחבת בארץ גושן ודואג לכל מחסורם.

ברכת יעקב והתיישבות בני ישראל במצרים מביאים לסיום תקופת הרעב הגדול (אף שחלפו רק שתיים מתוך שבע שנות הרעב). לאחר תיאור התאחדות יוסף עם משפחתו, חוזרת התורה לתאר את אירועי שנות הרעב במצרים.

יוסף משתלט על כל ממלכת מצרים

כזכור, צובאים ההמונים על מחסני יוסף בבקשת מזון. כאשר אוזל כספם, מוכר להם יוסף מזון תמורת עדרי צאן ובקר ושאר בעלי חיים. עם תום שנת הרעב הראשונה, כאשר לא נותר בידי העם כל רכוש כי אם גופם ואדמתם, מולאמות כל אדמות מצרים תמורת המזון שבמחסנים. יוסף יוזם פיזור אוכלוסין כדי שלא ישאר זכר לבעלות פרטית על האדמות, בכך הוא מסיר מעל משפחתו את תחושת הזרות במצרים. בני ישראל מתבססים ומתרבים בארץ גושן.

כאמור, בברכת יעקב פוסק הרעב בטרם עת. בתום השנה השנייה כאשר שבה האדמה להצמיח, מחלק יוסף זרעים לכל נתיני הממלכה בעבור חמישית מהתבואה כמס לאוצר המלך. בכך מעשיר יוסף את אוצר המלוכה בהון עתק, וגם זוכה להכרת תודה על שהעניק יכולת שיקום אישית לכל אדם בממלכה.

הסכר מגביר את הזרימה

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

סגורה ומסוגרת ולא היה אפשר להעלות על הדעת יציאה ממנה, וכפי שחז"ל מספרים, ש"אפילו עבד לא היה יכול לברוח ממצרים".

גילוי כוחות נעלמים

בגלות קשה זו היתה גם מטרה חיובית – היא היתה הכנה למתן התורה על הר סיני. מצרים היתה "כור הברזל" שבה נצרף ונזדכך העם היהודי ונעשה ראוי ומוכן לקבלת התורה.

הסבר הענין רמוז גם בשם 'מצרים', מלשון מצרים. כאשר יוצרים מיצר באפיקו של נהר, הרי בתחילה נראה הדבר כהגבלה והפרעה לזרימה. אולם כשמתבוננים בזרימת המים רואים, שדוקא המיצר הזה גורם תגובה הפוכה – הוא מגביר את מהירות הזרימה ואת עוצמתה, עד שבמקום המיצר הנהר רועש וגועש.

כך גם הגלות, מטרתה לעורר אצל היהודי את הכוחות הנעלמים, רבי העוצמה, החבויים במעמקי נשמתו. כוחות אלה אינם מתגלים, בדרך כלל, בימים כתיקונם, אבל לחץ הגלות מאלץ את היהודי להשתמש בכח מסירות הנפש שבקרבו ואז מתגלים כוחותיו הפנימיים.

משמעות הדבר היא, שיש לנצל את ימי הגלות, שבהם אנו מצויים, להתחזקות יתרה בתורה ובמצוות. וכשם שעל ידי גלות מצרים יצאו בני ישראל "ברכוש גדול" וזכו לקבלת התורה – כן יהיה לנו, ונזכה בקרוב ממש לבואו של משיח צדקנו, במהרה בימינו.

(מתוך הספר 'שולחן שבת',
על פי 'לקוטי השיחות' כרך א')

"אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה" ארבע גלויות גלה עם ישראל: הראשונה היא "גלות מצרים"; השנייה – "גלות בבל"; השלישית – "גלות אשור"; והגלות הרביעית היא זו שכולנו עדיין שרויים בה – "גלות אדום".

על ראשיתה של הירידה לגלות מצרים מספרת פרשתנו, פרשת ויגש. הקב"ה נגלה ליעקב אבינו והבטיחו: "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה", ומלווים בהבטחה זו ירדו יעקב ובניו למצרים. כך החלו מאתיים ועשר שנות הגלות במצרים.

הגלות הקשה מכולן

מכמה בחינות הייתה גלות מצרים קשה מכל הגלויות האחרות:

(א) בגלויות האחרות היתה לעם ישראל התורה, אשר ממנה ינק את הכוחות לעמידה בתלאות הגלות; ואילו גלות מצרים היתה קודם שניתנה התורה על הר סיני.

(ב) גלות מצרים היתה הגלות הראשונה, ומטבע הדברים היתה קשה יותר; כמו כל דבר הקורה בפעם הראשונה, שהשפעתו על האדם חריפה יותר.

(ג) במצרים היה מרוכז כל העם היהודי, כך שקשיי הגלות הוטלו על העם כולו. לעומת זאת, בגלויות האחרות פוזר העם בין עמים רבים, ובשעה שמדינה אחת מכבידה את עולה על היהודים, הרי במדינות האחרות חיים היהודים בשלווה יחסית, ואף מנסים לסייע לאחיהם הנמצאים במדינה הקשה.

(ד) מצרים עצמה היתה מדינה קשה ביותר. היא היתה

חסידות על הפרשה ויגש

בגלות האחרונה, "ולהחיות לכם לפליטה גדולה" – ובסוף הגלות יזכו "לפליטה גדולה" של הגאולה.

(אור התורה' בראשית כרך ו, עמ' 2216)

העושר הגשמי – כלי ואמצעי לעושר רוחני שמני אלקים לאדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד (מה, ט)

חז"ל אמרו (פסחים קיט) כי "כל כסף וזהב שבעולם יוסף ליקטו והביאו למצרים כו', וכשעלו ממצרים העלום עמם". במאמר זה רמזו חז"ל כי המטרה והתכלית של גלות מצרים היא בירור הניצוצות המצויות בכסף ובהב הגשמיים והעלאתם לקדושה.

זהו שרמז הכתוב:

"שמני אלוקים לאדון לכל מצרים" – ובידי ללקט ולקבץ כל כסף וזהב שבעולם ולהביאו למצרים, ולכן "רדה אלי אל תעמוד" – כי מעכשיו אפשר שתתבצע הכוונה והמטרה של גלות מצרים, היינו שבני ישראל יבררו ויעלו את ניצוצי הקדושה הנמצאים בכסף וזהב זה ("העלום עמם").

(לקוטי שיחות' חלק ג, עמ' 823)

נתינת כח לסבול את ארבעת הגלויות כי למחיה שלחני אלקים לפניכם... לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדלה (מה, ה-ז)

יוסף ליקט ואסף את ניצוצי החסדים שנפלו במצרים בסוד 'שבירת הכלים', ככתוב (לקמן מז) "וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים" (כסף רומז לאהבה וחסד, מלשון "נכסוף נכספת לבית אביך"). הוא עשה זאת כדי להשפיע לישראל מחסדים אלו בכל משך זמן הגלות, ועל ידי זה יהיה להם גם הכח לסבול את ארבעת הגלויות (כאדם היוצא לדרך רחוקה, שמכין לעצמו מזון רב כצידה לדרך).

תוצאת השפעה זו היא, שלכל אורך זמן הגלות הזאת מאמינים כל ישראל בביאת המשיח באמונה שלמה ואיתנה בלי שום ספק וספק ספיקא כלל. אמונה זו נובעת מהשפעת החסדים שיוסף השפיע לנשמות ישראל.

זהו שרמז הכתוב:

"וישלחני אלקים לפניכם" – ירידתו של יוסף למצרים ללקט ניצוצי החסדים היתה כדי "לשום לכם שארית בארץ" – שיוכלו בני ישראל להתקיים בארבע הגלויות, ובפרט

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים,
שידורים חיים בימי חמישי.

WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

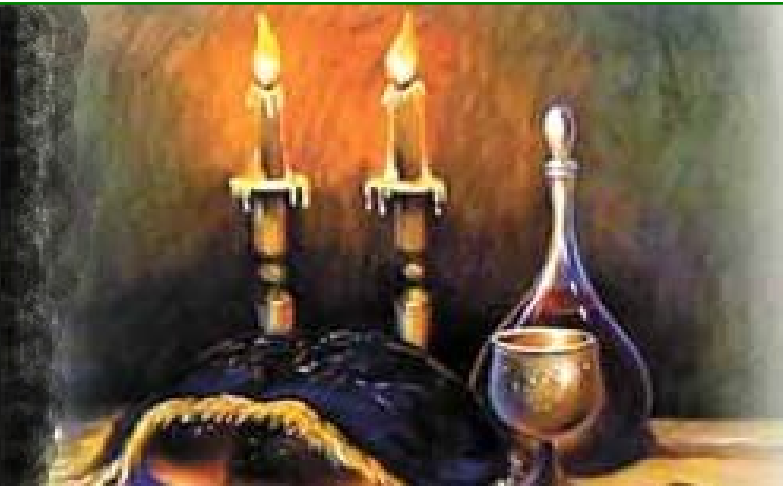
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך
ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:28	16:12	י-ם
17:29	16:25	ת"א
17:27	16:15	חיפה
17:31	16:20	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון